

Archeologische vondsten bij de Schauw aan de Engweg te Putten

Maarten Wispelwey, Regioarcheoloog

Halverwege de jaren '70 van de vorige eeuw werd het zorgcentrum De Schauw aan de Engweg te Putten gebouwd. Na 40 jaar onderdak geboden te hebben aan bejaarden was het pand toe aan een renovatie. Het gebouw voldeed niet maar aan de eisen van deze tijd en er is voor gekozen om het zorgcentrum in fasen te slopen en daarna nieuwbouw te plegen. De naam van de straat waaraan dit zorgcentrum is gelegen, maakt de locatie archeologisch verdacht. Een archeologisch onderzoek wordt noodzakelijk geacht.

De ligging van het zorgcentrum aan de Engweg gaf aanleiding om een onderzoeksplicht op te leggen. De Puttener Enk heeft zich sinds de Middeleeuwen tot en groot aaneengesloten landbouwareaal ontwikkeld. Door jarenlange bemesting met potstalmest (schapenpoep vermengd met heideplaggen) was er echt sprake van bolle akkers. Wanneer men een gaatje boort in de bodem van de Enk zal zien dat er op sommige plaatsen meer dan één meter potstalmest is opgebracht. Voor alle archeologische resten die aanwezig in de bodem aanwezig zijn, heeft de ophoging van de bodem gezorgd voor een dikke, beschermende laag. Talloze opgravingen op oude enkgronden hebben aangetoond dat vaak archeologische waarden nog goed geconserveerd aanwezig zijn. Daarom hebben oude enken een hoge archeologische verwachting gekregen op de archeologische verwachtingskaart van de gemeente Putten (2012).

Bovenstaande informatie was niet de enige aanleiding voor de onderzoeksplicht. Op 7 en 8 juni 1977 heeft de lokale amateurarcheoloog A. van Sprang archeologische vondsten gedaan toen de vijver voor het zorgcentrum werd aangelegd. De vijver werd

tachtig centimeter onder het maaiveld uitgegraven. Op die diepte raakte men aan de archeologische laag die daar eeuwen veilig had gelegen. In totaal borg Van Sprang in die twee dagen 237 vondsten. Het betrof allemaal fragmenten aardewerk. Het gros van het aardewerk betrof inheems Romeins aardewerk en dient na de jaartelling gedateerd te worden. Twee scherven waren Romeinse import en de rest was te dateren in de Middeleeuwen. Genoeg aanwijzingen voor menselijke activiteit op deze locatie gedurende een lange periode.

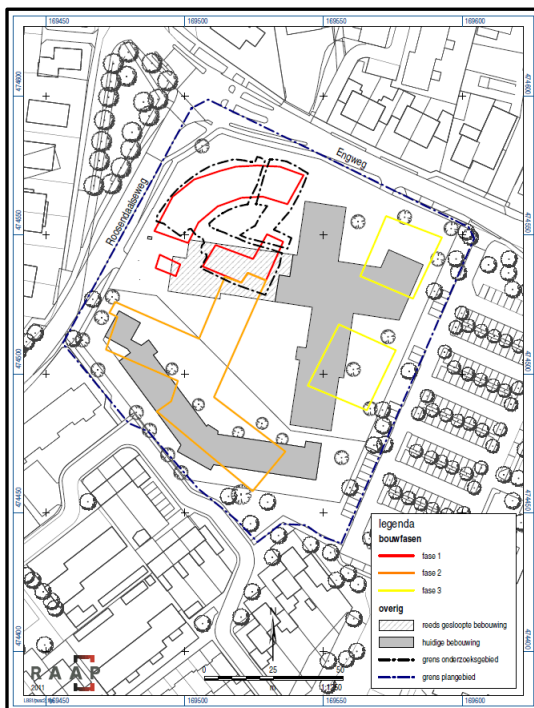
Omdat het zorgcentrum in fasen gesloopt zou worden, is besloten om de diverse sloopfasen archeologisch te begeleiden. In april 2011 vond de eerste begeleiding plaats. Tot onze spijt had de aannemer de put te diep uitgegraven en kunnen we aannemen dat een deel van de archeologische vondsten al vergraven waren. Neemt niet weg dat er 35 paalsporen zijn aangetroffen tijdens deze eerste begeleiding en 154 fragmenten aardewerk zijn geborgen.

Paalsporen wijzen op constructies en we gaan ervan uit dat een deel ook toebehoord heeft aan huizen/boerderijen. Doordat een deel van de bodem door de bouw van het zorgcentrum al verstoord was en men de bouwput te diep had aangelegd, was het moeilijk om de paalsporen te duiden. Maar er zou nog meer gesloopt worden!

In augustus dit jaar startte fase 2 van de sloop en de archeologische begeleiding daarvan. Op deze locatie die iets zuidelijker ligt, kwamen geen vondsten uit de Romeinse tijd tevoorschijn. Tot onze verrassing troffen we een cluster paalsporen aan die onmiskenbaar onderdeel van een huisplattegrond uitmaakten. Het type huis is te dateren in de Midden IJzertijd (ca 450 voor Chr.) en is zodoende ouder dan de vondsten die bij fase 1 en door Van Sprang in 1977 waren gevonden! Geconcludeerd kan worden dat deze locatie lange tijd in trek is geweest. Tijdens de begeleiding werden dit keer 186 fragmenten aardewerk aange-

troffen die allemaal te dateren zijn in de IJzertijd.

Het is nog onbekend of fase 3 doorgaat. Fase 3 bevindt zich dichterbij de vindplaats van Van Sprang en mogelijk dat we na de sloop van de daar aanwezige bebouwing weer een kijkje kunnen nemen in het verleden van Putten. Mogelijk dat we resten van bewoning vinden die volgen op de periode van het huis uit de Midden IJzertijd. Ik hou u op de hoogte.

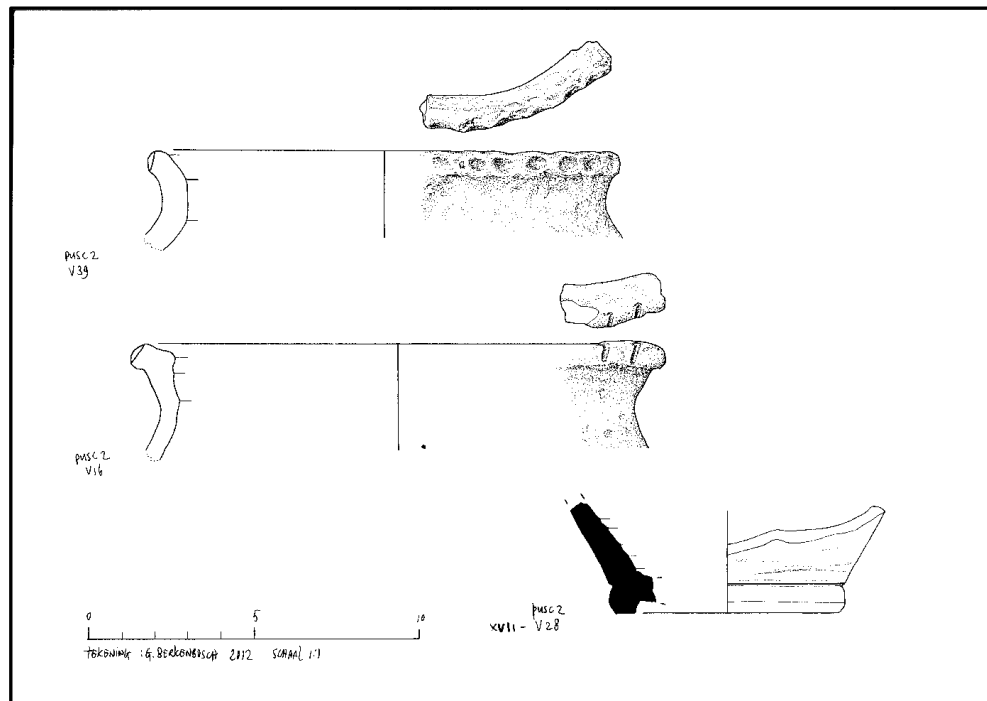

Overzicht bouwfasen en onderzoekslocaties

Paalsporen van de ijzertijd-boerderij

Paalsporen van de IJzertijdboerderij

*Tekening van aangetroffen aardewerkfragmenten.
Onderste is fragment door A. van Sprang gevonden*

+++